

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Skabó Zoltán*
Cím: *Riport és interjú a Galamb-utca 7-ről*
Forrás: *Magyar Nemzet*

Bp

(Hely)

1943 máj. 22.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

027.3

Hely

Idő

1943

Személy

Riport és interjú a Galamb-utca 7-ről

(Budapest egyik legtágasabb terében járok. Tágasnak nevezem ezt a korántsem terjedelmes szobát — noha nem hosszabb nyolc méternél s nem szélesebb hat méternél —, mert a falai mellett harminc centiméter széles polcok húzódnak végig. A polcokon könyvek s egy könyvtár érzésem szerint tágasabb egy trónteremnél. Már négy-öt sor könyv együtt olyan ablakot ad a szemed elé, amelyen át a világ legváltozatosabb tájaira láthatsz. Ebben az esetben mosolygó francia tájakra pillantok: a pesti francia kölcsonkönyvtárban vagyok, amely hivatalosan a *Cercle de lecture de l'Alliance Française* névre hallgat. A polcok előtt járkálok s elöttem van egész Franciaország. Amott *Le Sage* párizsias ördöge kajánkodik Madrid tetői felett, emitt egy modern regényt pillantok meg, amely a szürkés-felhős franciabelga határon játszódik. *Balzac* könyvein állapodik meg tekintetem, egy uzsorást látok, aki a jobbpart egyik házában lakik, egy

vén régiséggyűjtőt, aki ellen egy fél városnegyed esküdött össze, egy fiatalembert, aki a dombtetőről kihívóan nézi végig a város házait és ezt mondja: *Most hát kettőnkön a sor!* Egy kopott papot látok, amint Tours utcáin halad előre, amott egy könyv gerince és címe provençei illatokat idéz, *Gide* útinaplóiból Afrika szele fúj. Messzebből *Lemaitre* akadémia-frakkban, fehér gallérja fölött szelíd mosollyal figyel a jórészt már megbírált művek sorozatát s amott *Taine* utazik Itáliában s nem messze *Victor Hugo* zúgatja az Óceánt romantikus hévvel s *Flaubert* két ütődött városlakója műveli kertjeit. Tikkadt szenvedélyek lobognak katolikus ég alatt, mint egy forró nyári dél bordeauxkörüli kisváros templomának tövében: *Mauriac* kötetét látom; amott *Claudel*, az *enfant pieux* és *Cocteau*, az *enfant terrible* békésen megférnek egymás mellett. Zavartan fordítom el a tekintetemet a csábító gazdagságról: mennyi betű van és mind a másé. A katalógus lapjait forga-

tom s értesülök a méltányos kölcsönzési feltételekről. Az ifjú hölgy, aki a könyvtárat kezeli, hellyel kínál.)

— Hány előfizetőjük van, Mademoiselle?

— Kétszerannyi, mint másfél évvel ezelőtt. Egyre szaporodnak. A legkülönbözőbb életkorúak vannak köztük, férfiak, nők vegyesen. Legkevesebben a harminc év körüliek.

— Szóval az én korosztályom... Mit olvasnak?

— Majdnem mindent. A látogatóknak több mint a fele igazi irodalmat, a maradék szórakoztató irodalmat. Nagyobb részük moderneket keres, kisebb részük klasszikusokat. Van egy előfizetőnk, aki még sohasem vett ki mást, mint *Balzac*-ot. Tízennégy hónapja olvasónk. Azóta csak *Balzac*-ot olvas. Vannak, akik az emlékiratokat és levelezéseket szeretik, nagyjából idősebb hölgyek.

— Tudná osztályozni az olvasókat érdeklődés szerint?

— Nagyjából. Sokan a *roman fleuve*-öket, a nagy regényciklusokat keresik. *Du Gard Thibaut-családja* és *Jules Romains „Les hommes de bonne volonté”*-ja állandóan ézbén van, *Duhamel Salavin* és *Pasquier*-ciklusa ugyancsak. *Romain Rolland Jean Christophe*-ja sem panaszkodhat. *Hugo Victor*t is szeretik. *France* is eléggé kelendő,

még mindig.

— Modernek?

— *Maurois*, *Mauriac*, *Giraudoux* a csillagok. De viszik *Montherlant*-t,

*Plisnier*t, természetesen *Giono*t újabban, a két *Tharaud* könyveit, viszik *Ramus*-t és a sötéthangulatú *Julien Green*-t is. Külön olvasóközönsége van, kicsiny és rendületlen az akadémikus ízű irodalomnak, *Bordeaux*-t, *Bourget*-t, *Jaloux*-t viszik. Ezek is hűségesek... Mint a *Balsac*-olvasó.

— Költők?

— Egyre kelendőbbek. Főként *Valéry*, *Péguy*, *Claudel*. A különös az, hogy színdarabokat is olvasnak. Sokan keresik *Giraudoux* darabjait, olvassák *Du Gard Taciturne*-jét és *Jules Romains Donogoo-Tonka*-ját. Külön közönsége van a történelmi könyveknek, ezek mást nem olvasnak; ismét külön közönsége van a műtörténelmi irodalomnak, folyóiratokat inkább csak szakemberek lapozgatnak. Természetesen a divatlapokat leszámítva...

— Megérkeznek rendben?

— Késnek. De így is sokan feljönnek, hogy átlapozzák őket.

— Mit nem olvasnak?

— Háborús regényt.

(Nyilvánvaló. Ezt az ujságban olvassák. Megtekintem az Olvasóköri új intézményét, a zenei könyvtárat,

pontosabban a kotta-tárat *Debussy César Franck*, *Maurice Ravel*, *Abert Roussel*, *Bizet*, *Dclanney*, *Faur Gounod*, *Ibert Dupré*, *Honegger Dubas*, *Schmitt*, *Rameau*, *Indy*, *Mahand*, *Couperin* és számos szerző darabjai bőségesen megtalálhatók. Mint megtudom, a francia zenei bibliotéka bőségesen élnek az alkalommal, hogy kölcsönvehetnek olyan zenei kiadványokat, amelyekhez maguk igen nehéz hozzájutni. Megpillantok egy zeneművet, amely ezt a címet viseli: *Korzikai dalok*. Bizonygyöngédséggel jártatom a szemem nyomtatott papírral párnázott falakon. Aki Franciaországot akarj fölkeresni, itt nagyjából megtalálhatja; könyvekkel és melódiákkal szól hozzá. „Mi lenne a mi világnakból, ha valami újfélé betegség megtámadná s elpusztítaná a papírost és porrá válnának mind a könyvtárak?” — merül fel bennem *Duhamel* ijesztő kérdése s alig két ségbevonható válasza mellé: „Az gondolom, hogy ebben az esetben az emberiség nem csupán a művészet kincseskamráját, szellemi gazdagságát veszítené el, hanem mindenekelelt elveszítené azokat a recepteket, amelyekre az van föltelve, hogy miként kell élnünk?... könyvekben van lefektetve az, hogy mint

kell egy lokomotívot elkészíteni, s az is, hogy mint kell élnünk mindennapi életünket, könyvek őrzik az ész és a szív tapasztalatait...

Körülbelül tisztában vagyok vele, hogy a legfontosabb helyek egyikén járok, ott, ahol Franciaország jelen lehet a polcokon, miközben meglehetősen távol van a térben. „Csak a tollakat ne fogja meg átok“, csak a papiroson ne fogjon a ragály, gondolom, elköszönvén a könyvtárostól s aztán topogok, mint aki valamit elmulasztott. Hamarosan rájövök, hogy mit mulasztottam el: meghajlok a könyvespolcok előtt. Es második köszönés után megnyugodva megyek le a lépcsőn s ki lépek a szelídnevű utcára. Kinn a görög-templom szentélyfalán ragyog a nap s szél fúj a Duna felől.)

Szabó Zoltán